

Crna Gora: Skandal oko trgovine zenama se ne smiruje

Author: [IWPR Balkans](#)

Istrazni sudija u slucaju trgovine zenama u koji su umesani drzavni zvanicnici tvrdi da sluzbe bezbednosti vrse pritisak na nju.

Crnogorski predsednik Milo Djukanovic pridruzio se sve brojnijem horu kriticara sudije Ane Vukovic, koja je izjavila kako je sluzba bezbednosti pokusavala da ometaju njenu istragu u vezi sa slucajem trgovine zenama u koji je umesan jedan visoki drzavni zvanicnik.

"Ja razumem da sudija Ana Vukovic ima nameru da prikupi dokaze za svoje optuzbe, ali ja se nadam da takvi dokazi ne postoje", izjavio je Djukanovic medijima 12. novembra. "Ne verujem da bi crnogorska tajna sluzba vrsila pritisak na drzavnog zvanicnika ili bilo kog drugog gradjanina iz politickih razloga."

Crnogorska sluzba bezbednosti bila je manje odmerena u svom saopstenju navodeci da ce krivicno goniti sudiju Anu Vukovic ako ne bude potkrepila svoje optuzbe cvrstim dokazima.

Vukoviceva je iznela optuzbe nakon sto je provladin dnevni list "Publika" objavio clanak pod naslovom "Seks, lazi i video trake" u kome se navodi da je posetila jednog stranog diplomatu u njegovom stanu. Pretnja napadom na njen licni integritet je navela Vukovicevu da javno progovori o pritisku koji se vrsi na nju od kada je pre godinu dana pocela da radi na istrazi o kontroverznom slucaju trgovine zenama.

Opozicioni podgoricki dnevni list "Dan" objavio je 5. novembra otvoreno pismo sudije Ane Vukovic u kome ona tvrdi da je dobijala pretnje, da su je fotografisali i prisluskivali dok je radila na istrazi o mogucoj umesanosti visokog drzavnog zvanicnika u otmicu i seksualno zlostavljanje jedne Moldavke.

Nesto kasnije, 11. novembra, Vukoviceva je dostavila pismo Ministarstvu unutasnjih poslova nudeci dokazni materijal kojim bi potkrepila svoje tvrdnje. "Imam dokaze za sve sto iznosim pred drzavne organe. Sada ocekujem da drzavni organi izvrse svoju duznost i istraze moje navode", izjavila je za IWPR, nekoliko dana ranije.

IWPR nije uspeo da stupi u kontakt sa drzavnim tuziocem Vesnom Medenicom i sazna sta drzavno tuzilastvo namerava da preduzme po ovom pitanju. Medjutim, Vukoviceva ima uticajne zvanicnike koji je podrzavaju, ukljucujuci predsednika suda u Podgorici gde i sama radi. Zarko Savkovic je izjavio za "Dan" da veruje svojoj koleginici, te da veoma ceni njene profesionalne kvalitete. "Prisluskivanje telefona jednog sudije je ozbiljan prekrasaj ljudskih prava i sloboda", rekao je on.

Predsednik Helsinskog komiteta za ljudska prava u Crnoj Gori, Slobodan Franovic, deli njegovo misljenje. "Postoje ozbiljne naznake da je doslo do narusavanja nezavisnosti pravosudja kao i ugrozavanja ljudskih sloboda u slucaju sudije Ane Vukovic. Zbog toga bi drzavni tuzilac trebalo da pokrene odgovarajuci istrasni postupak", smatra Franovic.

Nezavisna Grupa za promene i crnogorski ogranak beogradskog Fonda za humanitarno pravo slazu se da su navodi o prisluskivanju i zastrasivanju utoliko ozbiljniji kada ih iznosi jedan sudija.

Vukoviceva je imenovana za istraznog sudiju u slucaju trgovine ljudima nakon sto je izbio skandal u novembru 2002. godine kada je jedna mlada zena iz Moldavije pobegla iz javne kuce. Policija ju je odvela u centar za zrtve trgovine zenama u Podgorici. Tamo je ispricala svoja iskustva u zatocenistvu tokom prethodne tri godine. Tvrdila je da su je tukli, drogirali, silovali i seksualno zlostavljali. Zbog nanetih

povreda neko vreme provela je u invalidskim kolicima. U svom svedocenju identifikovala je zamenika drzavnog tuzioca Zorana Piperovica i trojicu drugih muskaraca kao lica koja je srela u zatocenistvu.

Sva cetvorica su energicno demantovali optuzbe, ali su, ipak, bili uhapseni 25. novembra 2002. godine da bi bili pusteni iz pritvora nekoliko nedelja kasnije u ocekivanju konacne odluke o tome da li ce javno tuzilastvo podneti krivicne prijave protiv njih.

Mnogi u krugovima crnogorskog pravosudja u Podgorici sa skepsom su docekali odluku da se Ana Vukovic imenuje za istraznog sudiju za ovaj slucaj. Verovalo se da ce je njena mladost i manjak iskustva u svojstvu istraznog sudije uciniti podloznom pritisku onih koji zele da zataskaju skandal.

Medjutim, Vukoviceva je ocito imala drugacije namere. Verujuci da je prikupila dovoljno dokaza za podizanje krivicnih prijava, Vukoviceva je predala slucaj drzavnom tuziocu Zoranu Radonjicu u januaru 2003. godine. U maju mesecu, Radonjic je odlucio da nema dovoljno cvrstih dokaza za pokretanje krivicnog postupka. Njegova odluka izazvala je negodovanje javnosti, ali je i pothranjivala sumnje u spremnost vlasti da razresi ovaj slucaj zbog navodne umesanosti drzavnih zvanicnika.

U pokusaju da oslabi proteste javnosti, kao i kritike medjunarodne zajednice, potpredsednik Crne Gore Dragan Djurovic zatražio je od OEBS-a i Saveta Evrope da sprovedu nezavisnu istragu. Njihov izvestaj je dostavljen crnogorskoj vladi proslog meseca. Sadržaj izvestaja nije obelodanjen, ali su procurile informacije kako su autori izvestaja ukazali na previde u proceduri i preporucili da se slucaj ponovo otvori.

Uz pomoc svojih saveznika medju medijima, crnogorska vlada je uporno pokusavala da slucaj trgovine zenama prikaze kao zaveru svojih politickih protivnika u koju su se ukljucili i neki predstavnici medjunarodne zajednice. Suocavajuci sa obnovljenim pritiskom da se slucaj ponovo otvori, Medenica je odlucila da umesto toga razresi duznosti Piperovica i Radonjica 21. oktobra ove godine.

Medjutim, slucaj trgovine ljudima nije ponovo otvoren, a "Publika" je objavila svoj clanak pod naslovom "Seks, lazi i video trake", sto je navelo Vukovicevu da uzvratu protivoptuzbama.

Ministar unutrasnjih poslova Milan Filipovic insistira da Ana Vukovic nije bila pod prismotrom, te da nije prisluskivana. "Nisam izdao nikakav nalog da se Ana Vukovic prati ili prisluskuje jer ona nije nikada bila interesantna za drzavnu bezbednost", tvrdi Filipovic. "Za prisluskivanje telefonskih razgovora neophodno je moje licno odobrenje, a to ovlascenje koristim jedino u slucaju krivicnih istraga." On je pozvao Vukovicevu da iznese konkretne dokaze kako bi se njene tvrdnje mogle istraziti na odgovarajuci nacin.

Medjutim, saopstenje sluzbe bezbednosti odisalo je pretecim tonom sugerisuci da ce se Vukoviceva suociti sa krivicnom prijavom ukoliko ne potkrepi svoje optuzbe. "Pozivamo sudiju Anu Vukovic da imenuje one pripadnike sluzbe bezbednosti koji su je navodno pratili, ucenjivali, klevetali i na druge nacine podivali njenu licnu i profesionalnu reputaciju. Ako nije u stanju da to ucini, smatracemo je odgovornom za postupke koji sami po sebi predstavljaju krivicno delo zbog cega ce snositi pravne posledice."

Na vidiku je direktno suceljavanje jer se cini da negiranje i demantiji nece zadovoljiti one koji zahtevaju istragu o tvrdnjama Ane Vukovic. Sama Vukoviceva tvrdi da je spremna da iznese dokaze kojima bi potkrepila svoje optuzbe. Pominjuci odluku vlade da Ani Vukovic dodeli ovaj slucaj, jedan posmatrac je prokomentarisao: "Ispostavilo se da je to fatalna greska jer je Ana Vukovic pokazala da je nezavisni sudija."

Boris Darmanovic je menadzer IWPR projekta u Podgorici.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

